

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทย มีวิธีการศึกษา ดังนี้

วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาแบ่งการศึกษาเป็น 2 วิธีการ คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานวิจัย เอกสารที่ได้รับจากองค์กรเปรียบเทียบ 3 บริษัท และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมภายในประเทศไทย เพื่อนำมาสรุปตามประเด็นหลักในการศึกษา

2. การศึกษาจากการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยการสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ 1 ท่าน เพื่อนำข้อมูลมาสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจไทยในอนาคต

องค์กรธุรกิจในการศึกษา

องค์กรธุรกิจในการศึกษาคั้งนี้ เป็นองค์กรที่เป็นบริษัท มหาชน จำกัด ที่มีชื่อเสียง และมีดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ที่มีประสิทธิผล ได้รับรางวัลหรือได้รับการกล่าวยกย่อง เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งหมด 3 บริษัท คือ

1. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้รับรางวัลพิเศษแห่งปี "CSR Award" เมื่อ 12 พฤษภาคม 2551 ในฐานะที่ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและมีส่วนสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง จาก นิตยสาร Boss Request

2. บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับการจัดอันดับการเปิดเผยข้อมูลด้าน CSR ของบริษัทในทวีปเอเชียเป็นครั้งแรก ให้เป็นผู้นำด้านการเปิดเผยข้อมูล CSR เป็นอันดับ 1 ของไทย และอันดับ 6 ของ Asia จาก CSR Asia

3. บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 ที่มีชื่อเสียง เพราะในปัจจุบันคงไม่มีใครไม่รู้จัก ร้าน 7-11 ซึ่งเป็นกิจการร้านสะดวกซื้อที่มีสาขามากที่สุดในประเทศไทย กว่า 4,000 สาขา และดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยบริษัทฯ ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ริเริ่มและพัฒนาการศึกษาแบบโครงการทวิภาคี เปิดโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการค้าปลีกโดยตรง เพื่อสร้างบุคลากรเรียนรู้ด้วยการทำงานจริง มีรายได้ระหว่างเรียน และเรียนจบแล้วมีงานทำ เป็นเวลากว่า 13 ปี จนได้รับรางวัลรองชนะเลิศด้านนวัตกรรมแห่งชาติด้านสังคมให้แก่ผลงาน “นวัตกรรมการเรียนรู้จากภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง” จากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การสัมภาษณ์ในการศึกษา

การสัมภาษณ์ในการศึกษานี้ คือ **ดร.โสภณ พรโชคชัย** เป็นนักวิชาการผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หรือ CSR ท่านหนึ่งในประเทศไทย เป็นผู้มืบทบาทด้าน CSR โดยเป็นกรรมการหอการค้าไทยสาขาจรรยาบรรณ และเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันเป็นเจ้าของ AREA (Agency for Real Estate Affairs) ซึ่งเป็นศูนย์ข้อมูล วิจัย และประเมินค่าทรัพย์สินที่มีฐานข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดจากการสำรวจภาคสนามทั่วประเทศ AREA ได้รับรางวัลจรรยาบรรณดีเด่นของหอการค้าไทย เป็นที่ปรึกษาอสังหาริมทรัพย์แห่งแรกที่ได้รับการรับรอง ISO 9001-2000 และสมาชิก Global Compact ขององค์การสหประชาชาติ

ประเด็นหลักในการศึกษา

การศึกษานี้ มีประเด็นหลักในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Social Responsibility) หรือ CSR ของบริษัทมหาชนที่มีชื่อเสียงในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และเพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบ การดำเนินงาน CSR ของบริษัทต่าง ๆ

- ความเป็นมา
  - แนวคิดพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษารูปแบบ/ กิจกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Social Responsibility) หรือ CSR
- ลักษณะกิจกรรม / การลงทุน
  - ผลที่ได้รับ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจไทยในอนาคต
- แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต
4. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ถึงแม้จะได้ภาพรวมในระดับหนึ่งก็ตามแต่การนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ต่อ ควรพิจารณาถึงข้อจำกัด ดังนี้ คือ

1. ความแตกต่างของข้อมูลที่นำมาใช้มาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากเอกสารขององค์กรที่นำมาศึกษา ที่มีระดับของความละเอียดของข้อมูลที่แตกต่างกัน จึงมีความเข้มข้นของเนื้อหาที่แตกต่างกัน คาดว่าจะมีผลต่อคุณภาพของข้อมูลในระดับหนึ่ง
2. ความไม่สมบูรณ์ของเนื้อหา เนื่องจากข้อมูลจากองค์กรที่นำมาศึกษา เป็นข้อมูลที่ต้องได้รับการอนุญาต ที่จะให้ความอนุเคราะห์ในการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดขององค์กรเท่าที่ผู้มีอำนาจขององค์กรนั้นจะอนุมัติได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสามารถศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากองค์กรดังกล่าวได้จากข้อมูลที่ได้รับการอนุเคราะห์เท่านั้น คาดว่าจะมีผลต่อคุณภาพของข้อมูลในระดับหนึ่ง

